

РЕШЕНИЕ

№ 6833

гр. София, 12.12.2012 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 2 състав, в
публично заседание на 22.11.2012 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Александра Ковачева и при участието на прокурора Балев, като разгледа дело номер **4531** по описа за **2012** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Предявеин са обективно съединени искове с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ по реда на чл.1, ал.2 ЗОДОВ вр. чл. 203 – 207 АПК. Твърди се в исковата молба на Т. Г. Б., ЕГН [ЕГН] със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.1, ап.4 чрез адв. Р. Д., че с влязло в сила съдебно решение № 8429/24.06.2009г. по адм.д.№ 13113/2008г. на ВАС, III отделение е отменена заповед № 223/07.06.2006г. на граничен полицаи при РГС – ГКПП – Аерогара С., с която е задържан за срок от 24 часа на основание чл.63 ЗМВР. Поддържа, че от 2004 г. е служител на голяма българска фирма, която изпълнява строителни обекти в Испания, поради което винаги е имал обявен постоянен трудов договор и постоянен адрес. Макар, че в изпълнение на трудовите си задължения голяма част от времето прекарвал в Испания, периодически си идвал в Б..

На 07.06.06г. на пристигане в Б., на Аерогара – С. бил задържан без обяснение. Връчили му някакви книжа за подпис. Изрично заявил, че желае адвокатска защита и да се свърже с близките си, но това не било осигурено. Бил обискиран, държали се с него като престъпник, взели му отпечатъци, отнели батерията на мобилния му телефон и паспорта. Тези действия се развили около 22:00 – 23:00 часа на Аерогара – С.. Бил откаран в неизвестна посока със затворническа кола на „Съдебна полиция”. При спирането на колата разбрал, че е в МВР болница, където се държали с него изключително грубо и неуважително. Оттам отново го закарали в неизвестна посока, след което

разбрал, че е пренощувал в Софийски затвор, в изключително нехигиенични условия, без храна и вода. Бил притеснен, че не се е свързал с близките си. Никой не му дал обяснение, в какво качество е задържан. На другата сутрин, на 08.06.2006г., в 07:10 часа бил качен в автобус, пълен със затворници, който започнал да обикаля из Затворите в Б., М., Л., Г. О. и т.н. По време на пътуването отново не му била осигурена вода и храна, както и възможност да се свърже с адвокат или с близките си. Пристигнали в [населено място] около 17:00 часа, където в сградата на Районния съд му била връчена призовка в качеството му на свидетел за съдебно заседание, насрочено на 03.10.2006 г. Тогава му били върнати батерията на телефона и документите и бил оставен да се прибира на собствени разноски към С.. С дни не можел да се свърже от преживяното, не заспивал без успокоителни. Не успял да приключи служебните ангажименти, за които се бил прибрал в Б., а след тази случка трудно можел да обясни на началниците и колегите си, защо е пътувал със затворнически автобус чак до [населено място], тъй като бил компрометиран в техните очи. Дълго време трябвало отново да се бори за репутацията си и живеел в страх да не го освободят от работа заради задържането му. Претендира съда да постанови решение, с което да осъди Главна дирекция „Гранична полиция“ да му заплати обезщетение в размер на 300 лв. заплатен адвокатски хонорар по делото за отмяна на заповед № 223/07.06.2006г., както и 3500 лв. обезщетение за претърпените немуществени вреди от неправомерното му задържане, изразяващи се в унижително отношение, психически тормоз, нарушаване на конституционното му право на адвокатска защита и уведомяване на близките му, страх за физическото му оцеляване и професионално бъдеще.

Ответникът Главна дирекция „Гранична полиция“ оспорва исковете. Подробни съображения излага в писмен отговор на исковата молба от 09.08.2012г. и писмени бележки от 22.11.2012г.

Представителят на Софийска Градска прокуратура изразява становище за неоснователност на исковете.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – С. град, като прецени доводите на страните във връзка със събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа страна:

Страните не спорят, че със заповед за задържане на лице рег. № 223/07.06.2006г., издадена от В. Н. Б. на длъжност „граничен полицаи“ при РГС-ГКПП- Аерогара С. ищецът е задържан за срок от 24 часа на основание чл.63 ЗМВР. Като основание за задържането му в заповедта е посочено „принудително довеждане - свидетел НОХД“. Граничен полицаи Ц. Б. Г. извършил обиск на ищеца на 07.06.2006г. в 22:30 часа. Ищецът подписал декларация от 07.06.2006г., в 21:45 часа, в която декларира, че желае да ползва адвокатска защита, както и семейството му да бъде уведомено за задържането му. Установява се от показанията на св.Р. М., че това не е изпълнено.

Издадена е заповед № 1173/07.06.2006г. на началник РГС-ГКПП – Аерогара С. за конвоиране на ищеца до ГД „Охрана“. Видно от разписка от 08.06.2006г., в 07:10 часа служител на ГД „Охрана“ е приел ищеца от служител на РГС-ГКПП- Аерогара С. съгласно заповед за конвоиране № 1173/08.06.2006г. Лицето

е предадено със съпроводително писмо рег. № 8251, в което е посочено, че ищецът е обявен за общодържавно издирване на 07.03.2006г. от РС – Добрич, като същият се издирва като свидетел по НОХД с наложена мярка „принудително довеждане“. Видно от протокол за проведено заседание на 09.02.2006г. на РС – Добрич, VII състав по нохд № 1555/2003г. ищецът Т. Г. Б., в качеството му на свидетел по делото, е бил нередовно призован, като съгласно справка на сектор „КИАД“ на РДВР – Д., същият бил напуснал страната на 28.02.2005г. без данни да се е завърнал след тази дата. В същото съдебно заседание на 09.02.2006 г. съдът е обявил ищеца за общодържавно издирване и е постановил принудителното му довеждане, което да бъде изпълнено от ОЗ „Охрана“ – [населено място]. Видно от представено от ищеца удостоверение рег.№Б 4615 от 05.11.2012г. на СДВР – Сектор „БДС“ ищецът е напуснал страната на 28.02.2005г., завърнал се е на 26.12.2005г. и отново е напуснал на 09.01.2006г.

Страните не спорят, че заповед за задържане рег. № 223/07.06.2006г. е отменена с влязло в сила на 24.06.2009 г. съдебно решение на СГС, АО, III „Д“ състав по адм.д.№ 02889/2006г., потвърдено с решение № 8429 от 24.06.2009г. на ВАС, III отделение по адм.д.№ 13113/2008г. Съдът е изложил мотиви, че в заповедта не е посочено правното основание за издаването ѝ, доколкото не е посочено нито едно от основанията по чл.63, ал.1 ЗМВР.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Съгласно чл. 7 от Конституцията на Р. Б. държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица. Нормата прогласява основен принцип, осъществяването на който трябва да се уреди със закон. Така извъндоговорната деликтна отговорност на държавата и общините за вреди е уредена в Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) – това е приложимият специален материален закон, като съгласно препращащата норма на пар.1 от Заключителните разпоредби на ЗОДОВ за неуредените материално правни въпроси се прилагат разпоредбите на гражданските и трудовите закони – в случая ЗЗД и КТ. Отговорността на държавата е пряка, увреденият се обезщетява директно от съответното юридическо лице, към което принадлежи органът или длъжностното лице. Тя е обективна – носи се независимо дали вредите са причинени виновно (за разлика от отговорността по чл. 49 ЗЗД на юридическите лица, възложители на работа, отговарящи за вредите, причинени от изпълнителя на възложеното при или по повод извършването на тази работа).

Съгласно чл.1, ал.1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Искът се предявява срещу органите по чл.1 и чл.2, от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите - чл.7 ЗОДОВ. Обезщетението е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице - чл.4 ЗОДОВ. За да възникне правото на обезщетение, е необходимо да са налице следните кумулативни предпоставки: 1. вреда - имуществена или морална (реално причинена или пропусната полза); 2.незаконосъобразен акт, незаконосъобразно действие или бездействие на

орган или длъжностно лице на държавата (или общината); 3. изпълнение на административна дейност, т.е. вредата да е настъпила от незаконосъобразния акт, действие или бездействие на органа или длъжностното лице при или по повод изпълнение на административна дейност и 4. пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и настъпилата вреда.

Законодателят е уредил отговорността на държавата за вреди, причинени от органи на следствието, прокуратурата и съда в разпоредбата на чл.2 ЗОДОВ, като редът за ангажиране на тази отговорност е различен - по ГПК пред общите граждански съдилища. Специфичното в случая е, че принудителното довеждане на ищеца е постановено от РС – Добрич, като мярка на процесуална принуда по отношение на свидетел по НОХД. Тази мярка е наложена по реда на чл.120, ал.3 НПК - свидетел, който не се яви на определеното място и време да даде показания, се наказва с глоба до сто лева и се довежда принудително за разпит по реда на чл. 71 НПК. Съгласно чл.71 НПК принудителното довеждане се извършва от службите на Министерството на правосъдието, а в случаите, когато е постановено от дознател като разследващ орган - от службите на Министерството на вътрешните работи. Актът за принудително довеждане се предявява на лицето, което трябва да бъде доведено (чл.71, ал.4 НПК). В конкретния случай евентуално настъпили вреди от разпореденото от РС – Добрич принудително довеждане на ищеца като свидетел по НОХД не могат да бъдат предмет на обезщетяване чрез иск по чл.1, ал.1 ЗОДОВ. Доколкото съгласно уточнителна молба на ищеца от 14.06.2012г. ответник по иска е Главна дирекция «Гранична полиция», тъй като заповедта за задържане рег. № 223/07.06.2006г. е издадена от неин служител, съдът намира, че горепосочените елементи от фактическия състав на отговорността на държавата по чл.1, ал.1 ЗОДОВ подлежат на доказване единствено по отношение на действия на служители на ГДГП.

Безспорно съгласно чл.204, ал.1 АПК отмяната на незаконосъобразния административен акт е процесуална предпоставка за предявяване на иск по чл.203 – 207 АПК. Тази процесуална предпоставка в случая е изпълнена с отмяната на заповедта за задържане. Съгласно чл.9, т.3 от Инструкция № I-191 от 28.10.2004 г. за граничния паспортно-визов контрол (ГПВК) на граничните КПП (Инструкция № I-191 от 28.10.2004 г.) органите на ГДКП осъществяват ГПВК като не допускат преминаването през държавната граница на лице с наложени мерки на наказателно-процесуална принуда и на лица със съобщения за общодържавно издирване. Съгласно чл.28, ал.1, т.1 от същата Инструкция в случаите, когато при регистриране на пътуване в АИС «Граничен контрол» се установи, че български гражданин е наблюдаван обект, граничният полицаи предприема мерки лицето да не напусне района на работното място, където се извършва контрола, уведомява началника на смяната или командира на екип и започва действия по изпълнение на указанията в съобщението. Видно от протокол от 09.02.2006г. на РС – Добрич по НОХД № 1555/2003г. съдът е обявил ищеца за общодържавно издирване и е постановил принудителното му довеждане като свидетел по същото дело. В случая заповедта за задържане № 223/07.06.2006г. по чл.63, ал.1 ЗМВР е издадена от граничен полицаи В. Б.. Същата е разпитана като свидетел от съда и установява, че когато регистрира лице в компютърната система и

излезе, че то е «лице за издирване» - категория «И», първо уведомява лицето, че е издирвано, след това се попълват типови документи: заповед за задържане, декларация. След това лицето се предава на група «Конвойна» към ГДПП, чиито служители отвеждат издирваното лице до органа, който го търси. Категория «И» (за издирване) може да включва варианти: за установяване на адрес, за връчване на призовка, за принудително довеждане. В случая от електронната система за лицето е излязла информация «за издирване - принудително довеждане», при което свидетелката е изготвила заповед за задържане по чл.63, ал.1 ЗМВР. Съдът приема, че задържането на ищеца на 07.06.2006г. на Аерогара - С. е в изпълнение на разпоредената от съда мярка на процесуална принуда по чл.120, вр. чл.71 НПК от РС – Добрич по НОХД № 1555/2003г. Свидетелката Б. установява, че когато в АИС едно лице излезе «за задържане» лицето задължително се предава на служители от група «Конвойна» на ГДПП, които от своя страна комуникират с ведомството, което го издирва. Налице е дежурна част, която комуникира по телефона със службата, издирваща лицето и тя получава разпореждания от органа, който издирва лицето. В случая се установява от докладна записка на В. Б. до началника на ГКПП Аерогара С. рег. № 5307 от 08.06.2006г., че ищецът Б. е задържан на 07.06.2006 г., в 21:45 часа на пристигане с полет от М., тъй като е обявен за принудително довеждане като свидетел по НОХД. Очевидно в случая късният час на пристигане на ищеца на Аерогара С. (извън работното време на държавните учреждения), както и отдалечеността на службата, която е разпоредила принудителното му довеждане - РС [населено място], допълнително са повлияли на неблагоприятното развитие на обстоятелствата около ищеца. Тези обстоятелства обаче са предполагаеми и са ирелевантни за отговорността на държавата по реда на чл.1, ал.1 ЗОДОВ. Относно към спора е, дали са незаконосъобразни актове и действия на административни органи, в пряка и непосредствена причинно следствена връзка с които ищецът е претърпял вреди.

Свидетелката Б. установява, че когато едно лице излезе в системата «за издирване - принудително довеждане», от служба «Мониторна» на ГКПП излизат всички документи, свързани с лицето. В случая и видно от придружителното писмо рег. № 8251/07.06.2006г. до ГД «Охрана» органите на РГС – ГКПП Аерогара С. са разполагали с препис от определение по НОХД № 1555/2003г. Видно от същото определение ищецът не е бил подсъдим по делото, а е бил призован в качеството му на свидетел. Съгласно постановявената спрямо свидетеля мярка на процесуална принуда по чл.120, ал.3 вр. чл.71, ал.4 НПК органите на МВР следва да извършат принудителното довеждане (чл.71, ал.4 НПК), като осигурят свидетеля за разпит (чл.120, ал.3 НПК). Видно от протокола от 09.02.2006г. на РС – Добрич по НОХД № 1555/2003г. ищецът има процесуално качество на свидетел и датата на следващото съдебно заседание е 03.10.2006г.

От друга страна заповедта за задържане № 223/07.06.2006г. е отменена от съда именно с мотив, че в същата не е посочено правно основание за издаването ѝ. Основанията за прилагане на принудителната мярка по чл.63, ал.1 ЗМВР са изчерпателно посочени в същата разпоредба. Разпоредбите на

чл.59, ал.2, т.4 АПК и чл.63, ал.2 ППЗМВР въвеждат императивно изискване за мотивиране на индивидуалните административни актове. Липсата на подобни мотиви винаги е основание за отмяна на акта, от една страна поради накърненото право на защита на засегнатото лице да разбере волята на органа и да организира защитата си срещу нея. От друга страна поради невъзможността да осъществяване на съдебен контрол за законосъобразност. В случая ответникът се позовава на разпоредено от съда принудително довеждане на ищеца като «свидетел по НОХД». Както вече се посочи принудителното довеждане е мярка на процесуална принуда спрямо свидетеля по смисъла на чл.120 вр. чл.71 НПК, която се извършва от органите на МВР (чл.71, ал.4 НПК). Действията на последните обаче следва да бъдат облечени в законова форма, доколкото полицейските органи разполагат с широк кръг правомощия по чл.53 - 91м ЗМВР. В случая полицейският орган от състава на ГДПП е избрал налагането на принудителна административна мярка по чл.63 ЗМВР, която обаче е отменена като незаконосъобразна.

Съгласно [чл. 30, ал. 1 и 3 от Конституцията на Р. Б.](#) всеки има право на лична свобода и неприкосновеност, като само в изрично посочените от закона неотложни случаи компетентните държавни органи могат да задържат гражданин, за което незабавно уведомяват органите на съдебната власт. В случая ищецът е задържан принудително на 07.06.2006г., за да бъде осигурено явяването му като **свидетел** по НОХД на **03.10.2006г.** съдът приема, че тези данни по делото не сочат на каквато и да е неотложност на случая, наложила предприемане на задържането. Установи се от писмените доказателства по делото (справка рег. № 8251/07.06.06г.) и показанията на св.Б., че служителите на РГС – ГКПП Аерогара С. са разполагали с всички документи относно ищеца, вкл. копие от определение от 09.02.2006г. на РС –Добрич по НОХД № 1555/2003г. От същото копие лесно може да се установи, че задържаното лице Т. Г. Б. няма качеството на подсъдим, а на свидетел по делото, което е отложено за 03.10.2006г. Съгласно разпоредбата на чл.120, ал.3 НПК свидетелят следва да бъде доведен принудително **за разпит**. Не е ясно, как административният орган, установил лицето на 07.06.2006г. е преценил, че спрямо установения свидетел следва да се наложи мярка по чл.63, ал.1 ЗМВР, за да бъде осигурено принудителното му довеждане **за разпит** по смисъла на чл.120, ал.3 вр. чл.71, ал.4 НПК **в съдебно заседание на 03.10.2006г.** Ето защо напълно обясними са твърденията на ищеца, че на 08.06.2012г. бил транспортиран до РС – Добрич, *където му връчили призовка за явяването му като свидетел за заседание на съда на 03.10.2012г.* Очевидно не е постигната целта

на приложената спрямо ищеца ПАМ по смисъла на чл.22 ЗАНН - за предотвратяване и преустановяване на нарушения и вредните последици от тях, както и да се предупредят и превъзпитат нарушителите към спазване на установения правен ред. Съдът намира, че в случая спрямо ищеца е приложена административна принуда чрез налагане на ПАМ по чл.63, ал.1 ЗМВР в явно противоречие с принципите за законност и съразмерност по смисъла на чл.4, ал.2 и чл.6, ал.2 АПК. Съгласно [чл. 4, ал. 2 от АПК](#) административните актове се издават за целите, установени в закона. Съгласно [чл. 6, ал.2 от АПК](#) административният акт и неговото изпълнение не могат да засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която актът се издава. В случая органът е излязъл извън тези рамки, нарушил е принципа на съразмерност и е засегнал правата на адресата на акта по чл.63, ал.1 ЗМВР в по-голяма степен от необходимото от гледна точка на целта, за която актът е издаден.

Установи се от показанията на св.Б., че посочването на едно лице «за издирване» не е равнозначно на «принудително довеждане». Очевидно административният орган разполага с оперативна самостоятелност, т.е. с право на преценка, каква административна принуда да приложи спрямо лицето, за да осигури изпълнение на постановената мярка на процесуална принуда по чл.120, ал.3 вр. чл.71, ал.4 НПК. Както вече се посочи, наложената спрямо ищеца мярка на административна принуда е накърнила в значително по-голяма и тежка степен правата на ищеца съобразно целта на мярката - да осигури ищеца в качеството му на свидетел по нощд № 1555/2003г. по описа на РС – Добрич за съдебно заседание на 03.10.2006г. От друга страна мярката е отменена като незаконосъобразна съгласно чл.204, ал.1 АПК.

Към датата на налагане на процесната ПАМ на 07.06.06 г. Главна дирекция «Гранична полиция» е звено на Национална служба «Полиция» (чл.9, ал.1, т.3 ППЗМВР). Съгласно чл.10, ал.3 ППЗМВР териториалните структурни звена на ГДГП са регионалните гранични служби (РГС), в които може да се създават гранични полицейски участъци (ГПУ), гранични контролно-пропускателни пунктове (ГКПП), сектори и структурни звена от по-нисък ранг. Юридическото лице по смисъла на чл.205 АПК, чиято отговорност за действията на служители на РГС – ГКПП Аерогара С. следва да бъде ангажирана, а ГДГП съгласно чл.10, ал.1, т.4 вр. ал.2 ЗМВР.

Съдът приема възраженията на ответника за липса на причинна

връзка между действията на служители на РГС – ГКПП Аерогара С. и причинените на ищеца вреди за изцяло неоснователни. Както вече се посочи, в оперативната самостоятелност на административния орган принадлежи оценката, каква мярка на административна принуда да приложи, за да осигури изпълнението на процесуалната принуда по НПК. Ето защо задържането на ищеца на 07.06.06г. на Аерогара С. не е пряка последица от постановената спрямо него мярка на процесуална принуда по НПК. Съгласно чл.120, ал.3 НПК ищецът е следвало да бъде осигурен за **разпит на 03.10.2006г.** в качеството му на свидетел по нохд № 1555/2003г. на РС – Добрич. Установи се, че в резултат на наложената спрямо ищеца ПАМ по чл.63, ал.1 ЗМВР на 07.06.2006г., на следващата дата 08.06.2006г. в [населено място] му е връчена призовка за съдебно заседание на 03.10.2006г. В нарушение на правомощията си административният орган е издал индивидуален административен акт, с който е приложил спрямо ищеца очевидно несъразмерна и непропорционална мярка на административна принуда. Неоснователни са възраженията, че на 08.06.2006г. ищецът е предаден на служители на ГД «Охрана», тъй като предаването на ищеца за конвоиране съгласно чл.58 ППЗМВР (ред. Д.в. бр.47/2006г.) е последица от приложената спрямо ищеца ПАМ по чл.63, ал.1 ЗМВР.

Ответникът е представил Инstrukция № I-207 от 10.09.2003г. за организиране осъществяването на конвойната дейност от органите на МВР. Съгласно чл.48, ал.1, т.4, вр. ал.2 ППЗМВР (отм.) вр. чл.9, ал.1, т.2 от Инstrukцията конвоиране си извършва спрямо лица, по отношение на които е взето решение за «принудително довеждане» по реда на НПК. Съгласно чл.14, ал.4 от Инstrukцията установените по чл.9, ал.1 лица от служители на РГС се конвоират и предават на най-близкия следствен арест или ТЗО-МП. Именно затова в случая заповед № 1173/07.06.06г. е издадена от началника на РГС – ГКПП – Аерогара С., т.е. последвалото конвоиране на ищеца до [населено място] е в пряка и непосредствена причинно-средствена връзка с наложената спрямо него ПАМ по чл.63, ал.1 ЗМВР. Следва да се има предвид, че Инstrukция № I-207 от 10.09.2003г. не прави разлика между субектите, спрямо които е взето решение за «принудително довеждане» по реда на НПК, т.е. дали се касае за свидетел или обвиняем. Това е допълнителен аргумент, че налагането на ПАМ по чл.63, ал.1 ЗМВР спрямо ищеца е било изцяло в оперативната самостоятелност на

служителите от РГС – ГКПП – Аерогара С.. Съгласно чл.4, ал.1 от Инструкцията разчетът на силите и средствата при конвоиране се определят от степента на обществена опасност на деянието (при ищеца не е налице извършено деяние по смисъла на чл.9, ал.1 НК) и личността на конвоирания. Липсват данни полицейските органи да са съобразили посочените обстоятелства. Разпоредбите на чл.4, ал.2 и ал.3 от Инструкцията визират единствено конвоиране на лица, извършили умишлено престъпление от общ характер. Нито една разпоредба на Инструкцията не визира конвоиране на свидетел.

По изложените съображения съдът приема за доказани елементите от фактическия състав на отговорността на държавата по чл.1, ал.1 ЗОДОВ: незаконосъобразен акт (заповед № 223/07.06.06г.), издаден при изпълнение на административна дейност, т.е. вредата да е настъпила пряко от незаконосъобразния акт при или по повод изпълнение на административна дейност. Налице е пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт и настъпилата вреда, доколкото по изложените съображения извършеното спрямо ищеца на 07.06.06г. задържане на Аерогара С. е пряко последица от упражнена от служители на РГС – ГКПП – Аерогара С. оперативна самостоятелност по налагане на ПАМ по чл.63, ал.1 ЗМВР.

Ищецът претендира присъждане на имуществени вреди, изразяващи се в заплатено по адм.д.№ 02889/2006г. на СГС, АО, III „Г” състав адвокатско възнаграждение в размер на 300 лв. Присъждането на адвокатско възнаграждение в производствата по ЗАП (отм.) се извършва по реда на чл.64, ал.1 ГПК (отм.) вр. чл.45 ЗАП (отм.), поради което тази претенция не може да бъде уважена по реда на чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

Ищецът претендира и неимуществени вреди, изразяващи се във факта на преживяно унижение, страх и дискомфорт, че е задържан като престъпник, от липсата на осигурено право на адвокатска защита и връзка със семейството, от страх за служебната си репутация и нарушено психично здраве. Размерът на обезщетението за неимуществени вреди съобразно нормата на чл.52 ЗЗД следва да се определи *по справедливост*. Съобразно задължителните указания, дадени в т.II от ППВС № 4/1968 г. понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда

при определяне размера на обезщетението. Такива обективни обстоятелства при телесните увреждания могат да бъдат характерът на увреждането, начинът на извършването му, обстоятелствата, при които е извършено, допълнителното влошаване състоянието на здравето, причинените морални страдания, осакатявания, загрозявания и пр. Справедливият размер на обезвредата следва да почива на обективни критерии и да бъде адекватен на претърпените вреди. Обезщетението трябва е съразмерно с вредите и да отговаря както на конкретните данни по делото, така и на обществените представи за справедливост. То трябва да удовлетворява изискването за справедливост и при съпоставянето му с други случаи по аналогични казуси - в този смисъл решение № 37 от 11.02.2009 г. по гр. д. № 5367/2007 г., Г. К., I Г. О. на ВКС. За установяване на конкретните данни по делото в открито съдебно заседание на 18.10.2012г. е разпитана като свидетел майката на ищеца Р. П. М.. Същата установява, че на 07.06.2006г. заедно със съпругата на ищеца чакали на летище С., обявили, че самолетът е пристигнал, но не осъществили връзка с ищеца. Прибрали се вкъщи, но ищецът не се прибрал, не се обадил по телефона. Започнали да го търсят безрезултатно по болници, в затвора, в служба „Съдебна охрана”. В 11:00 часа на другия ден я упътили към затвора, но синът й вече не бил там. Обадил се същия ден, след 17:30 часа, казал, че е в Д. и тръгва с автобус към С.. Когато се прибрал на другия ден, още с влизането изхлипал. Разказал, че са го задържали със заповед на летището, дали му да подпише декларации, че иска адвокатска защита и връзка с близките, но такива не му били предоставени. Обискирали го, снели му отпечатыци, взели му всичко, което е носил. След това го завели в МВР – болница, където се държали с него изключително арогантно. После с кола го отвели през някакъв проход в изключително нехигиенично помещение, където го оставили да пренощува. Изкарал нощта в шок. Рано сутринта видял, че е в затвора. Оттам заедно с други затворници го качили в затворническа кола и започнали да обикалят из затворите на С. Б.. През цялото време никой не му обяснил, защо е задържан. Накрая пристигнали в [населено място], където в съда му връчили призовка за свидетел по дело, което било през м.октомври. След това го освободили и той се обадил веднага на близките си. Звучал по телефона изключително разстроено. Разказвал хлипайки и треперейки от обида от това, че е бил задържан като престъпник и с него са се отнасяли като към

такъв, а всъщност е било необходимо да му връчат призовка в качеството му на свидетел. Измерили му кръвното, което било изключително високо. Впоследствие споделил, че в службата го гледали с недоверие, след като разбрали, че е задържан. Дълго време след това страдал от безсъние и хипертония. В подкрепа на твърденията си представя медицинско направление от 12.06.2006г., издадено от проф. д-р П. Н. – кардиолог, в което е посочено, че ищецът е прегледан на 09.06.2006г. с хипертонична криза, оплаквания от главоболие, прилошаване, повръщане.

Съдът приема за доказано, че ищецът е изпитал силни отрицателни емоции и душевен дискомфорт (които са разбираеми при установените по делото обстоятелства) от следните факти: задържане около 22:00 часа на Аерогара С. без да му бъде дадено обяснение, на какво основание е задържан, при грубо и арогантно държане на служебните лица (показанията на св.М. на гърба на стр.72 от делото), без да му бъде осигурена адвокатска защита и възможност да предупреди близките си, което допълнително го е натоварило с притеснение за тяхното състояние. Ищецът следва да бъде обезщетен, както за преживения стрес при задържането си на 07.06.06г., така и за последвалото прекарване на нощта в Централния затвор в [населено място], при изключително нехигиенични условия и отвеждането му на следващия ден със затворническа кола, заедно със затворници, отново без да му се предостави обяснение, на какво основание се предприемат спрямо него тези ограничителни действия. Установи се по делото, че след преживения стрес се влошило здравословното състояние на ищеца – започнал да получава хипертонични кризи, не можел да заспива и дълго време бил на успокоителни. Във връзка със задържането на 07.06.2006г. ищецът бил с влошена репутация в работата си. Съдът приема за справедливо обезщетение на горепосочените неимуществени вреди сумата от 3000 лв., която следва да се присъди на ищеца на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска на 04.05.2012г. до окончателното ѝ изплащане. За разликата до предявения размер от 3500 лв. искът за обезщетение за неимуществени вреди следва да се отхвърли.

Ищецът претендира мораторна лихва върху обезщетението от датата на отмяна на заповедта за задържане 24.06.2009г. до датата на завеждане на исковата молба на 04.05.2012г. Съгласно задължителните указания на т.4 от Тълкувателно решение №

3/2005г. на ОСГК на ВКС началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаемите административни актове – в случая на 24.06.2009г. След пресмятане на лихвата за забава по смисъла на Постановление № 72/1994г. (отм., но в сила към датата на предявяване на иска) съдът намира, че на ищеца следва да се присъди сума в размер на 900 лв., за доказване размера на която към решението се прилагат извлечения от извършените пресмятания.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 АПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените разноски съобразно уважената част от претенциите в размер на 424 лв.. Жалбоподателят е направил следните разноски: 44 лв. държавна такса и 500 лв. адвокатско възнаграждение. Исковете са в размер на 3800 лв. главница и 1200 лв. лихва за забава, или общо сума в размер на 5000 лв., като са уважени за сумата от 3900 лв.

Водим от горното АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – С. град, I-во Административно отделение, 2 състав

Р Е Ш Е Н И Е :

ОСЪЖДА Главна дирекция „Гранична полиция” с адрес [населено място] 1202, [улица] да заплати на Т. Г. Б., ЕГН [ЕГН] със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.1, ап.4 чрез адв. Р. Д. **на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ** обезщетение за неимуществени вреди в размер на 3000 (три хиляда) лв., ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска на 04.05.2012г. до окончателното изплащане, на основание чл.86 ЗЗД лихва за забава върху сумата от 3000 лв. за периода от 24.06.2009г. до 04.05.2012г. в размер на 900 (деветстотин) лв. и разноски в размер на 424 (четиристотин двадесет и четири) лв. с оглед отмяната на заповед за задържане на лице №223/07.06.2006г. на граничен полицай при РГС – ГКПП – Аерогра С.

ОТХВЪРЛЯ исковете, предявени от Т. Г. Б., ЕГН [ЕГН] срещу Главна дирекция „Гранична полиция” за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди за разликата **до предявения размер от 3500 лв.**, иска по чл.86 ЗЗД за разликата до предявения размер от 1070лв. и изцяло исковете за заплащане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 300 лв. и лихва за

забава върху същото обезщетение в размер на 130 лв.

Решението може да се обжалва в 14 дневен срок от съобщението до страните за постановяването му с касационна жалба пред ВАС на РБ.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: